
Beslut i fråga om oredlighet i forskning

Beslut

Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (nedan nämnden) beslutar att [REDACTED] inte gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Bakgrund

Den 31 maj 2022 överlämnade Karolinska institutet ett ärende om oredlighet i forskning till nämnden. Överlämnandet har skett i enlighet med 6 § i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningsetik och prövning av oredlighet i forskning.

Ärendet rör medicin och ämnesområdet neurologi och hur narkosämnet ketamin kan användas i antidepressiv behandling.

Överlämnandet avser följande artikel och opublicerade manuskript:

- [REDACTED], (2021). Ependymal cells-CSF flow regulates stress-induced depression. *Mol Psychiatry* **26**, 7308–7315 (2021).
- [REDACTED], et.al. (u.å). Role of ependymal cells in Regulation of Depression. Rockefeller University, USA. Opublicerat.

Enligt Karolinska institutet finns en misstanke om fabricering i artikeln. Så kallade primärdata har enligt uppgift inte kunnat redovisas för vissa figurer i artikeln. För figurerna ansvarar [REDACTED] som under 2020 och 2021 var anställd vid Karolinska institutet. Innan dess hade hon en anställning vid Rockefeller University, USA. Där ska hon ha utfört forskning som ifrågasatts och också utretts av den forskningshuvudmannen. De omtvistade forskningsresultaten finns redovisade i ett opublicerat manuskript framtaget vid Rockefeller University. Det opublicerade manuskriptet ingår som en betydande del i artikeln som publicerats under den tid som [REDACTED] var anställd vid Karolinska institutet. Inför publiceringen kompletterades det opublicerade manuskriptet med en ny del innehållande experiment som [REDACTED]

████████ utfört vid Karolinska institutet. ██████████, också han vid Karolinska institutet, deltog i skrivandet av den kompletterande textdelen.

████████ har yttrat sig i ärendet och menar att hon felaktigt blivit anklagad av Rockefeller University för att ha fabricerat en bild. Vidare hävdar hon att Rockefeller University saknat vetenskapliga bevis för att kunna dra sådana slutsatser. Hon bekräftar att Rockefeller University bett henne att inte publicera det aktuella manuskriptet. ██████████ bekräftar också att det opublicerade manuskriptet först togs fram vid Rockefeller University och att manuskriptet publicerats efter det att en ny del lagts till av ██████████ och ██████████. ██████████ hävdar att de experiment som ██████████ utförde bekräftar de resultat hon fått vid Rockefeller University.

Rockefeller University har uttalat sig i ärendet. Universitetet har bekräftar att ██████████ var anställd där och att det uppenbarats problem med hennes forskningsdata. Bland annat rörde det sig om ett antal bilder i det opublicerade manuskriptet som togs fram där. ██████████ utreddes internt av tre seniora forskare. Rockefeller University menar att ██████████ inte kunnat visa originaldata rörande ett antal bilder. Rockefeller har därför uppmanat ██████████ att inte publicera någonting av den forskning som redovisas i manuskriptet.

Nämnden har inte kunnat ta del av den utredning som utförts vid Rockefeller University på grund av sekretess vilket gör att nämnden inte vet vad misstankarna mot ██████████ avsåg.

Karolinska institutet har i en skrivelse beskrivit vad ██████████ utfört inom ramen för sin anställning. Bland annat anges att ██████████ arbetade med att utveckla det opublicerade manuskriptet på Karolinska institutet och att texten kompletterades med en ny del med hjälp av ██████████ och ██████████. Enligt Karolinska institutet utförde ██████████ inga egna experiment under den tid hon var anställd vid lärosätet.

Motivering av beslut

Rättslig reglering

Nämnden ska pröva frågor om oredlighet i forskning enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (nedan lagen). Definitionen av oredlighet i forskning är enligt 2 § ”en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning”.

Den forskning som omfattas

Lagen omfattar enligt 3 § forskning som utförs bland annat av universitet och högskolor som har staten som huvudman och som omfattas av högskolelagen (1992:1434).

Det opublicerade manuskriptet har tagits fram vid Rockefeller University. Rockefeller University är inte ett universitet som omfattas av 3 § och därmed inte heller den forskning som utförs där. Det opublicerade manuskriptet i sig ska därmed inte prövas av nämnden.

De nya kompletterande delarna har tagits fram vid Karolinska institutet där de sammanfogats med en betydande del av manuskriptet. Publiceringen gjordes vid Karolinska institutet. Genom att forskningen i artikeln är rapporterad under anställningstiden vid Karolinska institutet omfattas den av lagen. Artikeln och alla delar som ingår i den omfattas därmed av lagen.

Planering, genomförande eller rapportering av forskning

De avvikelser som kan utgöra oredlighet i forskning ska enligt definitionen i 2 § lagen ha begåtts vid planering, genomförande eller rapportering av forskning. Formuleringen innebär enligt förarbetena att begreppet oredlighet avser avvikelser under hela forskningsprocessen.¹ Med rapportering avses både publicering och andra typer av offentliggöranden.²

Artikeln är rapportering av forskning och omfattas därmed av 2 §.

Fabricering, förfalskning eller plagiering

De former av oredlighet som nämnden ska pröva är fabricering, förfalskning och plagiering. Begreppen är inte definierade i lagen, men i förarbetena refereras till att de finns beskrivna i forskningsetiska kodexar och riktlinjer som till exempel Den europeiska kodexen för forskningens integritet.³ ⁴ De redogörs också för i Vetenskapsrådets publikation God forskningssed.⁵ Fabricering beskrivs, enligt förarbetena, ofta som att man hittar på resultat och dokumenterar dem som om de vore riktiga. Med förfalskning avses manipulering av forskningsmaterial, utrustning eller processer eller att uppgifter eller resultat ändras, utelämnas eller undanhålls utan att det är motiverat. Slutligen är beskrivningen av plagiering att en forskare använder andras texter, idéer eller arbeten utan att ge tillbörligt erkännande till ursprungskällan.⁶

Misstankarna om oredlighet i forskning gäller den del av artikeln som ingår i det manuskript som tagits fram vid Rockefeller University. Nämnden har inte fått ta del av

¹ Prop. 2018/19:58, s. 100.

² Prop. 2018/19:58, s. 49.

³ Den europeiska kodexen för forskningens integritet. Reviderad utgåva. Berlin: All European Academies (ALLEA); 2018, kap. 3.1.

⁴ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

⁵ God forskningssed. Stockholm: Vetenskapsrådet; 2017, kap. 8.

⁶ Prop. 2018/19:58, s. 45, 100.

detta underlag från Rockefeller University på grund av sekretess. Nämnden kan därmed inte utreda misstankarna i artikeln.

Nämnden konstaterar att [REDACTED] haft kännedom om rekommendationerna från Rockefeller University rörande det opublicerade manuskriptet och att hon ändå valt att publicera det.

Av det material som nämnden har fått del av går det inte sluta sig till att [REDACTED] gjort sig skyldig till oredlighet i forskning i sin anställning vid Karolinska institutet.

Avvikelser från god forskningssed som ligger utanför nämndens prövningsområde prövas i stället av forskningshuvudmannen enligt 1 kap. 17 § högskoleförordningen (1993:100), det vill säga Karolinska institutet i detta fall.

Nämnden har fattat beslut i detta ärende efter föredragning av handläggaren Magnus Gudmundsson.

Catarina Barketorp
Ordförande

Magnus Gudmundsson
Handläggare